

Klagen Loont Echt Absoluut Niet

Zwerfafvalfilosoof
en -kunstenaar
Peter Smith
op de GBldag

door Theus van den Broek

©petersmith.nl

Wie is Peter Smith?

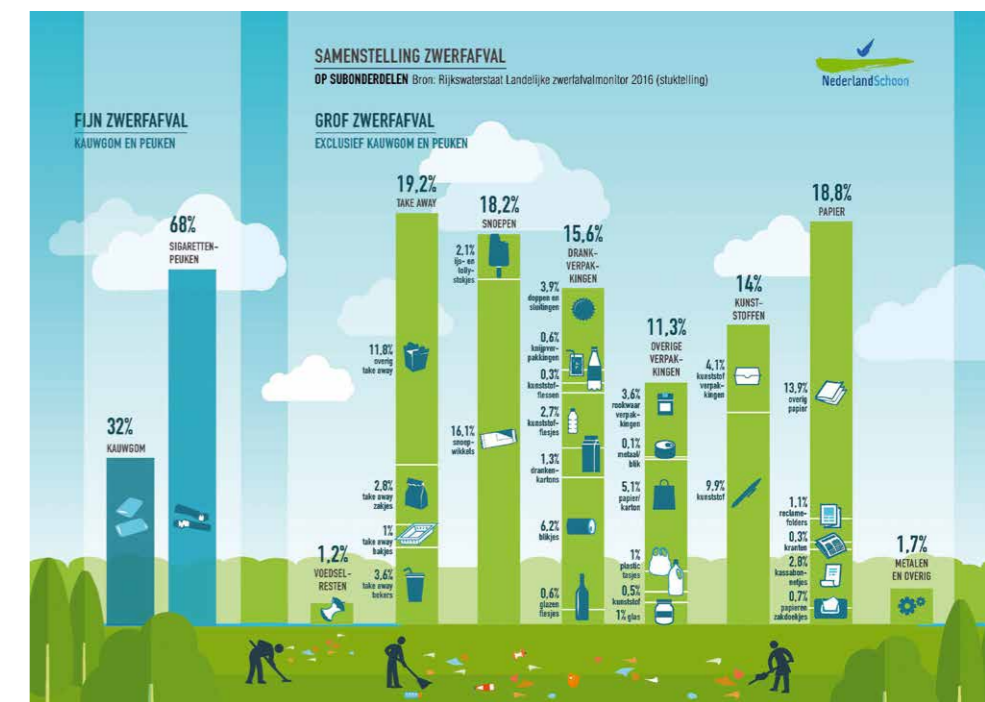
Peter Smith (54) is al een groot deel van zijn werkende leven fotograaf. Hij heeft heel wat beroemdheden voor zijn lens gehad. Astronaut Neil Armstrong bijvoorbeeld. Het contact met deze jeugdheld doet hem nadenken over het klimaat, de vervuiling en de rol die de mens daarbij speelt. Wat kunnen we nou écht doen om dat op te lossen? Tijdens een ruzie met zijn buurman in 2010 ontdekt Peter Smith dat met klagen een probleem niet weggaat. Maar, zelf iets kleins doen heeft onverwacht een grote impact: 'Dat was echt een eureka-moment, een keerpunt', aldus Peter. Inmiddels is de relatie met de buurman opgeklaard en is Peter een veelgevraagd spreker over zijn originele visie op het bestrijden van zwerfafval. Met zijn stichting KLEAN (Klagen Loont Echt Absoluut Niet) maakt hij duidelijk dat zwerfafval weliswaar een groot, maar wel degelijk ook een oplosbaar milieuprobleem is.

Feiten over zwerfafval: 80% kunststof en de plastic soep

Zwerfafval bestaat voor een groot deel uit kauwgom en peuken. Dit noemen we fijn zwerfafval. Het grotere zwerfafval bestaat vooral uit verpakkingsmateriaal, zie de infographic van Nederland Schoon uit 2016. Als we daar papier, glas, blik en dergelijke uitfilteren, bestaat 80% van het grof zwerfafval uit kunststof. Dat kunststof wordt nauwelijks afgebroken, maar versnippert in steeds kleinere brokjes. Het belandt uiteindelijk in de plastic soep in onze zeeën en oceanen. Peter Smith wil ons met zijn stichting KLEAN wijzen op de dingen waarmee wij zelf - eenvoudig - het verschil kunnen maken.

KLEAN: the power of one

Peter Smith: 'Stichting KLEAN is een organisatie die volledig uit vrijwilligers bestaat. De filosofie erachter - iets kleins doen aan een groot probleem - passen wij toe op iets waar vooral over wordt geklaagd: zwerfafval. Hoe mooi zou het zijn als mensen gaan beseffen dat iedereen iets kan doen aan milieuvervuiling. Bijvoorbeeld, elke dag 1 stukje zwerfvuil opruimen. Want berekend is dat als 25% van de Nederlanders dit doet, heel Nederland binnen 3 dagen schoon is!'

Dat is de kern van de power of one: door als individu bijna niets extra's te doen, maar met de kracht van samen, kun jij de plastic soep bestrijden en zo de wereld redden. Peter vertelt: 'Het logo van KLEAN is niet voor niets een vlinder. Iedereen kent wel het verhaal van het 'butterfly-effect': een vleugelslag van een vlinder in het Amazonegebied veroorzaakt een zware storm in Europa. Kleine acties hebben grote gevolgen.'

Omslag in ons denken

Maar misschien hebben we onszelf wel teveel hulpeloosheid aangeprent: 'ik kan niets doen' of 'dat is een taak voor anderen'. Maar ook: 'mijn inzet heeft toch geen zin'. Peter: 'Dit vraagt om een omslag in ons denken. Grote problemen los je niet op door er over te klagen. Iets doen, hoe onbeduidend en klein het soms ook lijkt, brengt ons wél dichtbij een oplossing. Sterker nog, doordat je zelf iets doet aan het probleem, krijg je van je allerlei kanten hulp.'

Grappig genoeg is dit denken niet nieuw. Van Confucius: 'De mens die een berg wil verplaatsen, begint met stenen op te rapen' tot aan Wubbo Ockels: 'Wij mensen zijn met zoveel, dat we de aarde kunnen vernietigen. Of haar kunnen redden.'

En van Einstein: 'De aarde wordt niet verknoeid door een paar mensen die slechte dingen doen, maar door veel goede mensen die niets doen' naar Loesje: 'Verbeter de wereld, begin ...!'

Probleem zichtbaar 'in Beeld'

Peter Smith maakt met zijn vrijwilligers enorme kunstwerken om op te vallen: 'We willen de aandacht van mensen die nu nog geloven dat je alleen met grootse daden het verschil kunt maken. Juist die mensen willen we ervan overtuigen dat er nooit iets te klein is om het verschil te maken.' In 2012 maakte hij van zwerfafval een wereldbol, die de hele zomer in Amsterdam in het IJ dreef. Deze Wereld van Zwerfvuil leverde veel media-aandacht op. Nu is hij met een nog groter project bezig: de Plastic Madonna. Van het plastic van 100.000 ingezamelde flesjes - volgens Smith het equivalent van de 2.000 kilo plastic die elke tien seconden in de oceanen terechtkomt - maakt hij een 3D-geprint Mariabeeld. Peter: 'Het is een liggende Madonna van 12 meter lang. Het printen heeft nog wel wat voeten in de aarde'. Op dit moment is 4 meter van het beeld geprint. Peter verwacht de Madonna eind 2019 gereed te hebben.